

Złotów, dnia 26.04.2010 r.

**Informacja Kierownika Biura Powiatowego Agencji Restrukturyzacji i
Modernizacji Rolnictwa na temat funkcjonowania Zintegrowanego Systemu
Zarządzania i Kontroli w Powiecie Złotowskim oraz dopłatach dla Rolników ze
środków unijnych w 2009 roku**

Niezbędnym warunkiem funkcjonowania Agencji Płatniczej dla płatności bezpośrednich i środków towarzyszących WPR jest posiadanie Zintegrowanego Systemu Zarządzania i Kontroli (ZSZiK). Celem systemu jest administrowanie środkami Budżetu UE przeznaczonymi na dopłaty do produkcji rolnej. ZSZiK jest narzędziem kontroli wydatków przeznaczonych na rolnictwo.

Zintegrowany System Zarządzania i Kontroli (IACS) został wprowadzony w krajach Unii Europejskiej Rozporządzeniem Rady EWG nr 3508/92 i Rozporządzeniem Komisji nr 3887/92. Rozporządzenia te zobowiązywały państwa członkowskie do utworzenia własnych systemów w celu sprawnego i kompleksowego stosowania instrumentów Wspólnej Polityki Rolnej. Same systemy przekształciły się wraz z ewolucją Wspólnej Polityki Rolnej oraz zmieniającym się prawodawstwem. Nie ma w Europie dwóch jednakowych systemów IACS. Nie są one porównywalne pod względem administracyjnym, a co za tym idzie pod względem obsługującego je systemu informatycznego. Kraje członkowskie UE budowały swoje systemy etapowo na przestrzeni od 1992 do 1998 roku, później je powiększały i modernizowały.

Integralnym elementem systemu jest kontrola wniosków, naliczeń i wypłat płatności, ewidencji i autoryzacji płatności oraz procedura odwołań i windykacji kwot nienależnie wypłaconych. ZSZiK jest to złożony system administracyjno-informatyczny, dzięki któremu możliwa jest sprawna dystrybucja i kontrola pomocy. Jego wdrożenie daje gwarancję, że transakcje finansowane z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji

Rolnej będą przeprowadzone rzetelnie i zgodnie z przepisami. ZSZiK zapobiega powstawaniu nieprawidłowości i nadużyć ze względu ma zastosowane zaawansowane mechanizmy.

Komisja Europejska zajmuje się analizą, koordynacją i nadzorem jego wdrożenia.

Zintegrowany System Zarządzania i Kontroli ZSZiK składa się z następujących elementów:

1. Zinformatyzowanej bazy danych wniosków o przyznanie płatności,
2. Systemu identyfikacji działek rolnych,
3. Rejestru gospodarstw,
4. Zintegrowanego systemu kontroli.

Polska przystąpiła do budowy ZSZiK po wejściu w życie ustawy o krajowym systemie ewidencji gospodarstw rolnych i zwierząt gospodarskich z dnia 25 lipca 2001 roku, a budowę systemu powierzono ARIMR. Prace nad stworzeniem systemu informatycznego dla systemu dopłat bezpośrednich rozpoczęto równolegle ze stworzeniem hierarchicznej budowy struktury administracyjnej oraz niezbędnej infrastruktury telefonicznej. Wszystkie jednostki na szczeblu regionalnym i powiatowym posiadają sieć informatyczną połączone z centralną bazą danych. Polska jak większość nowych państw członkowskich podjęła decyzję o stosowaniu Systemu Jednolitej Płatności Obszarowej. ARIMR jako agencja płatnicza oraz ZSZiK ma trójstopniową strukturę hierarchiczną. Rolą Centrali Agencji jest budowa systemu zarówno w aspekcie technicznym jak i administracyjnym, przygotowanie procedur obsługi systemu, współpraca z MRiRW w procesie tworzenia aktów prawnych, kontrola przestrzegania przepisów prawa, oraz nadzór merytoryczny nad całością funkcjonowania systemu.

Biura Powiatowe Agencji przyjmują wnioski o przyznanie płatności z różnych tytułów, wprowadzają dane z wniosków do bazy danych systemu, przeprowadzają kontrole oraz autoryzują płatność.

Oddziały Regionalne sprawują nadzór i kontrolę nad Biurami Powiatowymi, odpowiadają za organizację i logistykę obsługi systemu.

Komputerowa Baza Danych ma gromadzić i przechowywać dane dotyczące każdego gospodarstwa ubiegającego się o płatności z UE.

1. Rejestr producentów zawiera dane podmiotowe: imię i nazwisko albo nazwę producenta, dane adresowe miejsca zamieszkania lub siedziby, numer PESEL, i REGON oraz NIP, dane pełnomocnika, jeżeli został ustanowiony, numer rachunku bankowego. Numer identyfikacyjny jest dziewięciocyfrowy. Jest on nadawany w systemie i niepowtarzalny w skali całego kraju. Nadany wnioskodawcy numer identyfikacyjny jest podstawowym identyfikatorem w systemie. Zapewnia on identyfikację beneficjenta i jego gospodarstwa rolnego. Wpisu do ewidencji i nadania

numeru identyfikacyjnego dokonuje się na podstawie wniosku o wpis do ewidencji producentów.

2. Ewidencja gospodarstw poza numerem identyfikacyjnym zawiera dane dotyczące powierzchni gospodarstwa rolnego, powierzchni działek ewidencyjnych, na których są położone działki rolne, oraz dane pozwalające zidentyfikować działki rolne wchodzące w skład gospodarstwa rolnego. Baza danych ewidencji gospodarstw tworzona jest w oparciu o dane podane na wniosku o przyznanie płatności obszarowej. Z tego też względu jest corocznie aktualizowana.
3. Ewidencja wniosków o przyznanie płatności zamieszcza się w odniesieniu do każdego wnioskodawcy ubiegającego się o przyznanie płatności, powierzchni działek rolnych, wyników i podstawy naliczenia płatności z uwzględnieniem wyników kontroli oraz wysokości przyznanych płatności z podaniem dat przyznania i wypłacenia oraz okresów, za które je przyznano.

System Identyfikacji Działek Rolnych obejmuje działki zdefiniowane jako zwarta powierzchnia gruntu wykorzystywana przez rolnika do uprawy określonej kultury. System Identyfikacji działek użytkowanych rolniczo opiera się na planach i dokumentach katastralnych, materiale kartograficznym, ewentualnie zdjęciach lotniczych i satelitarnych.

System ten ma na celu jednoznaczną w skali całego kraju identyfikację deklarowanej działki rolnej, jej położenia kontrolę prawidłowości zadeklarowanej powierzchni łącznie z oceną i kontrolą jej kwalifikowalności, czyli uprawnień do dopłat w odniesieniu do danego schematu pomocowego. Ponadto baza danych Systemu Identyfikacji Działek Rolnych w tym baza referencyjna, jaka stanowi część opisowa ewidencji gruntów i budynków oraz dane kartograficzne łącznie z ortofotomapą stanowią dane źródłowe do kontroli na miejscu i do przygotowywania wniosków spersonalizowanych (częściowo wypełnionych dla każdego rolnika) od 2005 roku każdy rolnik, który w roku 2004 składał wniosek o przyznanie płatności obszarowych otrzymał taki wniosek pocztą do domu wraz z załącznikami mapowymi. Dane te dostarczone przez Agencję ułatwią rolnikowi wypełnienie wniosku, gdyż zostanie ona ograniczona do wprowadzenia zmian w stosunku do deklaracji powierzchni z poprzedniego roku, a załączona mapka wszystkich zadeklarowanych działek ułatwi ich lokalizację i identyfikację.

System Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt służy ujednoliceniu identyfikacji zwierząt, umożliwiającym tym samym sprawowanie należytej kontroli przez Inspekcję Weterynaryjną nad przemieszczaniem zwierząt, co pomoże w walce z rozprzestrzenianiem się chorób zakaźnych zwierząt.

Zintegrowany System Kontroli zapewnia skuteczną kontrolę składanych wniosków, wysokości wypłat dla rolników oraz realizacji tych wypłat. System ten obejmuje kontrolę administracyjną wszystkich zgłoszonych wniosków pomocowych. Kontrola administracyjna tzw. krzyżowa, polega na weryfikacji danych zawartych we wniosku pomocowym z bazami danych (np. baza danych PESEL, centralny rejestr zwierząt). Kontrole administracyjne uzupełnianie są przez kontrole dokonywane na miejscu, inspekcje w terenie na wybranej próbie gospodarstw rolnych oraz poprzez kontrole wykonywane metoda teledetekcji lotniczej lub satelitarnej. Jeżeli kontrole na miejscu ujawnią znaczące nieprawidłowości w pewnym regionie, czy też części regionu, odpowiednio zwiększa się liczbę kontroli na miejscu podczas bieżącego roku oraz odpowiednio procent gospodarstw rolnych podlegających kontroli na miejscu w kolejnym roku.

Zintegrowany System Kontroli na wszystkich etapach obsługi wniosków, zarówno wniosku o wpis do ewidencji producentów jak i wniosku o przyznanie płatności bezpośrednich obejmuje następujące typy kontroli:

- wizualną, polegającą na weryfikacji kompletności wypełniania wniosku
- zgodności, polegającą na porównywaniu danych wprowadzonych do systemu z dokumentami źródłowymi,
- administracyjną, która ma na celu stwierdzenie poprawności wprowadzonych danych oraz ich relacji z danymi w systemie.

Wśród kontroli administracyjnych wyróżnia się kontrole proste i krzyżowe:

- kontrola prosta to sprawdzenie danych wprowadzonych z wniosku, oświadczenia lub deklaracji z danymi już istniejącymi w systemie dla danego podmiotu,
- kontrola krzyżowa to sprawdzenie danych wprowadzonych z wniosku, oświadczenia lub deklaracji z danymi złożonymi przez inne podmioty w celu wykrycia ewentualnej wielokrotności deklaracji tych samych powierzchni do dopłat.

Ponadto niezwykle ważnym rodzajem kontroli jest kontrola na miejscu. Jest to kontrola przeprowadzana bezpośrednio u wnioskodawców. W ramach kontroli na miejscu następuje ustalenie zgodności danych podanych we wniosku, oświadczeniu lub deklaracji ze stanem faktycznym gospodarstwa rolnego.

Przystąpienie do ZSZiK jest dobrowolne. Decyzje podejmuje każdy z rolników. Jednak, aby otrzymać dopłaty do produkcji rolnej należy złożyć w Biurze Powiatowym wniosek o wpis do

ewidencji producentów. Złożenie tego wniosku oznacza zarejestrowanie gospodarstwa w systemie, ale również oznacza zgodę rolnika na kontrolowanie go przez odpowiednie służby. Po zarejestrowaniu gospodarstwa rolnik będzie mógł składać wnioski o płatności powierzchniowe. Zintegrowany system kontroli funkcjonuje na każdym poziomie organizacyjnym: od powiatu, poprzez województwa do Centrali Agencji. Corocznie system ten jest udoskonalany, tak, aby jak najszybciej mógł przetwarzać dane.

W roku 2009 rolnicy już po raz szósty wystąpili z wnioskami ***o przyznanie płatności bezpośrednich do gruntów rolnych lub o przyznanie płatności z tytułu wsparcia działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania.***

Łączna liczba wniosków złożonych przez rolników o przyznanie płatności obszarowych wyniosła **2372** natomiast wniosków o przyznanie płatności „ONW” wyniosła **2203**. W roku 2009 wnioski przyjmowane były w okresie od 15 marca do 31 maja 2009 r. Dopuszczalne jest składanie wniosków w terminie 25 dni kalendarzowych po tym terminie, ale w takich przypadkach należna rolnikowi płatność jest pomniejszana o 1% za każdy dzień roboczy opóźnienia.

Rolnik, który w 2008 roku złożył wniosek o przyznanie płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, otrzymuje z ARiMR spersonalizowany wniosek o przyznanie płatności na rok 2009 wraz z materiałem graficznym i kartą informacyjną, w której zawarte są między innymi dane o powierzchniach kwalifikowanych w ramach poszczególnych działek ewidencyjnych i powierzchni trwałych użytków zielonych oraz informacje dotyczące przyznanej płatności zwierzęcej.

W 2009 roku na jednym formularzu wniosku o przyznanie płatności rolnicy mogą ubiegać się o przyznanie następujących rodzajów płatności:

1. jednolitą płatność obszarową (JPO) stawka płatności za 1 ha - 506,98 zł

2. krajowe uzupełniające płatności obszarowe (UPO), w tym:

- płatność do grupy upraw podstawowych - stawka płatności za 1 ha – 356,47zł
- płatność do powierzchni uprawy chmielu, zadeklarowanej przez rolnika we wniosku o przyznanie płatności do gruntów rolnych na dany rok - stawka płatności za 1 ha – 507,54 zł
- płatność do powierzchni uprawy chmielu, do której rolnikowi przyznano płatność uzupełniającą do powierzchni uprawy chmielu za 2006 rok – stawka płatności za 1 ha - 861,32 zł

- płatność do powierzchni roślin przeznaczonych na paszę, uprawianych na trwałych użytkach zielonych (płatności zwierzęce) – stawka płatności za 1 ha - 502,62 zł

3. płatność do upraw roślin energetycznych – stawka płatności za 1 ha – 190,33 zł

4. oddzielną płatność z tytułu owoców i warzyw (płatność do pomidorów) – stawka płatności – 166,82 zł/tonę

5. przejściowe płatności z tytułu owoców miękkich – stawka płatności za 1 ha - 1691,80 zł

6. płatność cukrową – stawka płatności – 53,47 zł/tonę

7. pomoc do rzepaku – stawka płatności z 1 ha - 176 zł

8. pomoc finansową z tytułu wspierania gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW) – stawka płatności za 1 ha – 179 zł.

Pierwsze płatności Agencja zaczęła wypłacać rolnikom już we wrześniu 2009 roku. Do listopada 2009 roku 65% rolników otrzymało już płatności z tytułu ONW na łączną kwotę 3 718 495,88 zł. Do końca grudnia 2009 roku Agencja wypłaciła kwotę 43 242 829,79 zł dla płatności bezpośrednich oraz 6 720 688,66 zł dla płatności ONW. **Łącznie wypłaciliśmy kwotę 63 411 426,26 zł. w ramach kampanii 2009 dla płatności obszarowych i ONW.** W roku 2009 w pierwszej kolejności płatności otrzymali rolnicy posiadający gospodarstwa powyżej 100 ha. W dniu 1 grudnia pieniądze rolnicy wielko hektarowi mieli już na kontach bankowych. W Powiecie Złotowskim takich rolników było 85.

Od 15 marca 2010 roku można składać wnioski na kolejną kampanię na dzień dzisiejszy mamy takich wniosków złożonych 700 wniosków jest to o około 200 szt. mniej na dany dzień w stosunku do roku 2009.

Biuro Powiatowe jest również bezpośrednio odpowiedzialne za obsługę działań w zakresie „Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich”. Celem Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 jest dalsza jak w przypadku PROW 2004-2006 modernizacja polskiego rolnictwa oraz rozwój obszarów wiejskich.

Jednym z działań obsługiwanych w Biurze Powiatowym w Złotowie jest działanie: ***Wspieranie przedsięwzięć rolnośrodowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt.***

Celem działania jest:

- przywracanie walorów lub utrzymanie stanu cennych siedlisk użytkowanych rolniczo oraz zachowanie różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich,
- promowanie zrównoważonego systemu gospodarowania,

-odpowiednie użytkowanie gleb i ochrona wód,
-ochrona zagrożonych lokalnych ras zwierząt gospodarskich i lokalnych odmian roślin uprawnych.

W ramach programu wspierane są finansowo pakiety rolnośrodowiskowe dotyczące: Rolnictwa zrównoważonego, Rolnictwa ekologicznego, Ekstensywnych trwałych użytków zielonych, Ochrony zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000 i poza nimi, Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin i zwierząt w rolnictwie, Ochrona gleb i wód, Strefy buforowe.

W ramach zrealizowanego od 15 marca do 15 maja 2009 r. naboru wniosków kontynuacyjnych w ramach PROW 2004-2006 do Biura Powiatowego wpłynęło 476 szt.

Przyznana kwota łączna **7 434 494,59 zł.**

Pakiet wiodący - ochrona gleb i wód, dalej rolnictwo ekologiczne, nieliczni rolnictwo zrównoważone oraz utrzymanie łąk lub pastwisk ekstensywnych (ze względu na ograniczenie występowania strefy priorytetowej), najmniej ochrona lokalnych ras zwierząt gospodarskich i żadnego wniosku na strefy buforowe.

W ramach PROW 2007-2013 wpłynęło 40 szt.

- * 7 rolników wnioskowało o płatność do pakietu 1 - rolnictwo zrównoważone
- * 23 pakiet 3- ekstensywne trwałe użytki zielone
- * 1 pakiet 7 - zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w gospodarstwie
- * 26 pakiet 8 -ochrona gleb i wód.

ARIMR w ramach „nowego” PROW, ARIMR wypłaciła kwotę **345 514,08 zł.**

Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne

Celem działania jest:

- powiększanie obszarów leśnych poprzez zalesianie,
- utrzymanie i wzmocnienie ekologiczne stabilności obszarów leśnych poprzez zmniejszenie fragmentacji kompleksów leśnych i tworzenie korytarzy ekologicznych,
- zwiększenie udziałów lasów w globalnym bilansie węgla oraz ograniczanie zmian klimatu.

Działanie wdrażane jest w dwóch schematach:

- schemat I – zalesianie gruntów rolnych,
- schemat II – zalesianie gruntów innych niż rolne

Schemat I dotyczy leśnego zagospodarowania gruntów uprawnianych rolniczo, zakładanych sztucznie (poprzez sadzenie)./ Pomoc udzielana w ramach Schematu I dotyczy:

- założenia uprawy leśnej (wsparcie na zalesianie),
- pielęgnacji uprawy leśnej (premia pielęgnacyjna);
- utraconego dochodu z tytułu wyłączenia gruntów spod uprawy rolnej (premia zalesieniowa)

Schemat II dotyczy wyłącznego leśnego zagospodarowania opuszczonych gruntów rolniczych lub innych gruntów odłogowanych, dla których zalesienie stanowi racjonalny sposób zagospodarowania, w tym ochrona przez erozją. Zakłada się tu możliwość wykorzystania sukcesji naturalnej w obrębie ww. gruntów.

Beneficjentem działania jest rolnik – właściciel gruntów oraz gruntów innych niż rolne, z wyłączeniem jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej reprezentujących Skarb Państwa w zakresie zarządzania mieniem stanowiącym własność Skarbu Państwa.

W 2009 roku składane były wnioski kontynuacyjne w ramach PROW 2004-2006 i PROW 2007-2013 86 rolników otrzymało płatność kontynuacyjną na kwotę **1.462.956,13 zł.**

W ramach nowego naboru w roku 2009 zostało złożonych 25 wniosków ze schematu I i 1 wniosek ze schematu II.

W ramach PROW 2004-2006 w 2005 roku realizowaliśmy również działanie w zakresie **Wspierania gospodarstw niskotowarowych**, które to ma na celu zapewnienie przejściowego wsparcia dochodu służącego poprawie przepływów finansowych oraz dochodów gospodarstw. Wsparcie to powinno zwiększyć możliwość restrukturyzacji gospodarstw rolnych o niewielkim potencjale ekonomicznym. Do wniosku należy dołączyć plan rozwoju gospodarstwa zawierający informację m.in. o strukturze gospodarstwa jego wielkości ekonomicznej, planowanych inwestycjach oraz celach pośrednich, które zamierza wykonać właściciel. Wypłacane jest przez 5 kolejnych lat, wsparcie wynosi 5191,88 zł/gospodarstwo. W powiecie złotowskim 27 rolników otrzymuje płatność do gospodarstwa niskotowarowego. Łącznie wypłacamy kwotę **155 756,40 zł.**

Renty Strukturalne

Działanie to ma na celu wsparcie rolników, którzy decydują się zaprzestać prowadzenia działalności rolniczej i przekazują swoje gospodarstwa innym rolnikom lub instytucjom. Renty strukturalne skierowane są do rolników w wieku przedemerytalnym podlegających ubezpieczeniu społecznemu rolników, którzy prowadzą działalność rolniczą w gospodarstwie rolnym będącym ich własnością (bądź własnością małżonka) i decydują się na przekazanie posiadanego gospodarstwa rolnego innemu rolnikowi lub następcy. Przekazanie gospodarstwa

powinno mieć na celu poprawę żywotności ekonomicznej gospodarstwa lub przyczynić się do osiągnięcia celów nierolniczych.

W ramach PROW 2004-2006 ARiMR wypłaca 93 Rolnikom z Powiatu Złotowskiego miesięczną rentę strukturalną. Łączna kwota wypłacanych rent w roku 2009 wynosi

2 213 734,54 zł

W ramach PROW 2007-2013 ARiMR wypłaca 28 Rolnikom comiesięczną rentę strukturalną na łączną kwotę wypłaconych rent w roku 2009 wynosi **409 659,10 zł**

Dzięki systematycznie prowadzonym działaniom informacyjnym oraz rozwijaniu nowych form współpracy z beneficjentami, unijne programy są dobrze znane polskim rolnikom. Wpływa to na coraz większe zainteresowanie pomocą finansową udzielaną przez Biura Powiatowe ARiMR.

Łącznie w roku 2009 w Biurze Powiatowym w Złotowie rozpatrzyliśmy pozytywnie **5351** wniosków oraz wypłaciliśmy łączną kwotę z wszystkich działań **75 433 541,10 zł**.